

АДМІНІСТРАТИВНИЙ КОНТРОЛЬ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

О. Ф. Присяжнюк, к.е.н., доцент
Житомирський національний агроекологічний університет

Євроінтеграційний напрям розвитку України зумовлює необхідність поступової адаптації діяльності різних секторів економіки до європейських вимог. Забезпеченню необхідності розвитку органічного виробництва в нашій країні сприяє вказаний

вектор розвитку та необхідність насичення внутрішнього ринку корисними продуктами харчування. Зважаючи на це потребує значної уваги контроль та регулювання органічного виробництва та пошук напрямів його удосконалення.

Метою проведення дослідження є ідентифікація основних проблем та розробка пропозицій щодо удосконалення контролю та регулювання виробництва органічної продукції. Об'єктом дослідження є процес контролю та регулювання виробництва органічної продукції.

Як відомо, контроль є однією з важливих складових технології адміністративного менеджменту поряд із плануванням, організацією та мотивацією. Зважаючи на позитивну динаміку розвитку органічного виробництва та споживання органічних продуктів в Україні, вважаємо необхідністю посилення процесів контролю та регулювання, як на державному та місцевому рівнях, так і в умовах ведення господарської діяльності окремих виробників органічної продукції. Доцільність посилення процесів контролю та регулювання на всіх рівнях підтверджує і позитивна тенденція зростання органічного виробництва у світі, де найбільшими ринками є, відповідно США та Європа. Так, у 2016 році органічні роздрібні продажі в Європі зросли на 11,4 % до 33,5 мільярдів євро [3].

Відповідно до Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини», державний нагляд (контроль) за виробництвом та обігом органічної продукції (сировини) здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеності та окремих показників якості харчових продуктів [2]. З метою ідентифікації проблем адміністративного контролю та регулювання доцільно розглянути систему управління органічним виробництвом.

Ієрархія органів, що здійснюють контроль та регулювання виробництва органічної продукції наведена на рис. 1.

Наведений рисунок дає змогу зробити висновок про існування проблеми надмірного регулювання виробництва органічної продукції. Особливо це стосується процесу оцінки відповідності виробництва органічної продукції, так як цей процес здійснює орган з відповідності виробництва органічної продукції показників якості харчових продуктів, який призначається Міністерством економічного розвитку і торгівлі за поданням Міністерства аграрної політики і продовольства України. Орган з відповідності виробництва органічної продукції показників якості харчових продуктів здійснює оцінку, підтвердження відповідності виробництва, оцінку відповідності виробництва органічної продукції (сировини), видачу сертифікату. Такий складний процес призначення органу та його діяльності створює ускладнення,

які слугують демотиватором для бажаючих переходити або поступово впроваджувати органічне виробництво.

Відповідно до даних Мінагрополітики, однією з базових проблем, що ускладнює процеси адміністративного контролю та регулювання є наявність прогалин у законодавстві, що стосується виробництва та обігу органічної продукції [1].

Як відомо, з метою підтримки стабільності та рівноваги функціонування системи адміністрування виробництва органічної продукції, можуть бути застосовані різні типи регулювання, що мають місце і при адмініструванні діяльності інших господарюючих суб'єктів. Так, стабілізуюче регулювання базується на встановленні певних регламентів, які є основою для його здійснення. Його доповнюють розпорядницьке та стабілізуюче регулювання, що відповідно передбачають оперативну реакцію керуючих органів або осіб на зміни, які відбуваються в сфері органічного виробництва та формування чіткої системи відповідальності за порушення, що мають місце на будь яких рівнях [4].

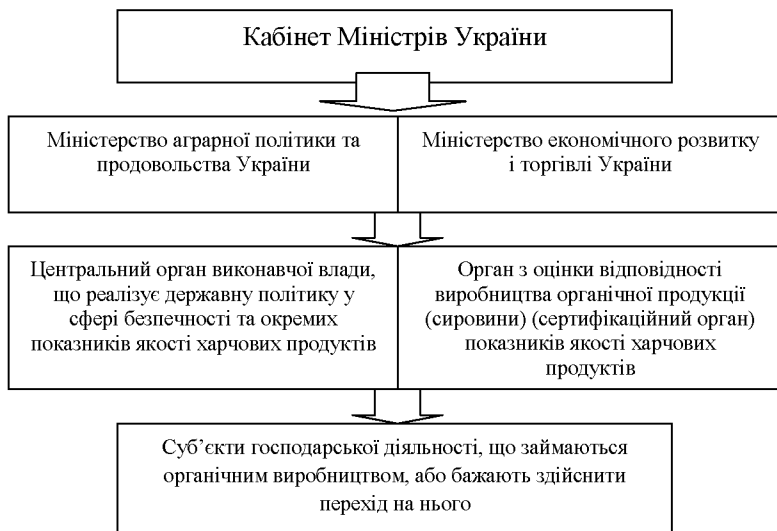

Рис. 1. Система адміністративного контролю та регулювання виробництва органічної продукції

Джерело: сформовано автором на основі [1, 2]

Проведені дослідження дають змогу зробити наступні висновки та визначити пропозиції щодо удосконалення контролю та регулювання органічної продукції:

1. Адміністративний контроль та регулювання передбачають забезпечення стабільності у функціонуванні динамічної системи управління органічним виробництвом.

2. Система адміністративного контролю та регулювання органічної продукції має дві основні проблеми, що потребують вирішення: 1) потреба в дерегуляції процесу відповідності продукції, що не створює сприятливі умови для розвитку органічного виробництва; 2) необхідність удосконалення законодавчої бази.

3. Адміністративний контроль виробництва органічної продукції на всіх рівнях посилюється різними видами регулювання (стабілізує, розпорядницьке, дисциплінарне).

4. Вважаємо, що з метою удосконалення процесу системи адміністративного контролю необхідно, насамперед, вирішити проблему законодавчого забезпечення та ліквідацію прогалин у ньому шляхом реалізації принципу досягнення консенсусу між представниками підсистеми, що управляє з керівниками підприємств–виробників органічної продукції та організацій, які об'єднують їх зусилля та відстоюють інтереси. Вирішення цієї проблеми буде слугувати першим кроком до вирішення проблеми надмірного регулювання процесу відповідності органічної продукції.

Список літератури

1. Органічне виробництво. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/node/21334>

2. Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини закон України від 3.09.2013р. № 425–VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/425-18/page2>

3. Онлайн журнал "ORGANIC–MARKET.INFO". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://organic-market.info/>

4. Присяжнюк О. Ф. Роль адміністративного контролю та регулювання у забезпеченні розвитку сільського господарства Житомирської області [Електронний ресурс] / О. Ф. Присяжнюк // Глобальні та національні проблеми економіки: електрон. журн. – 2016. – № 9. – С. 405–408 – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/issue-9-2016>.